

УДК 517.535

Ярослав Васильків

ЗРОСТАННЯ ІНТЕГРАЛЬНИХ СЕРЕДНІХ ФУНКЦІЙ РОЗПОДІЛУ ПОСЛІДОВНОСТЕЙ

Для вивчення властивостей аргументів аналітичних в одиничному крузі функцій з нулями в точках $\{a_\nu = |a_\nu|e^{i\alpha_\nu}, \nu \in \mathbb{N}\}$, $a_\nu \neq 0$, $|a_\nu| < 1$, у праці [1] (див. також [2]) введена функція

$$p(re^{i\theta}) = \int_0^r \sum_{|a_\nu| \leq t} \mathcal{P}(r, te^{i(\theta-\alpha_\nu)}) t^{-1} dt, \quad 0 < r < 1, \quad \theta \in [0, 2\pi], \quad (1)$$

яка ефективно описує розподіл послідовності $\{a_\nu\}$ за модулями та аргументами, де

$$\mathcal{P}(r, w) = \operatorname{Re} \frac{r+w}{r-w}, \quad |w| < r,$$

– ядро Пуассона.

Нехай $Z = \{a_\nu = |a_\nu|e^{i\alpha_\nu}, a_\nu \neq 0, \nu \in \mathbb{N}\}$ довільна послідовність комплексних чисел з єдиною точкою скупчення на нескінченності.

Означення. Функцію $p(re^{i\theta})$, $0 < r < +\infty$, $\theta \in [0, 2\pi]$, задану співвідношенням (1), назвемо функцією розподілу послідовності Z .

Позначимо

$$n(r, Z) = \sum_{|a_\nu| \leq r} 1, \quad N(r, Z) = \int_0^r n(t, Z) t^{-1} dt,$$
$$m_q(r, p) = \left\{ \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} p^q(re^{i\theta}) d\theta \right\}^{1/q}, \quad 0 < r < +\infty, \quad 1 \leq q < +\infty,$$

а також $1/q + 1/q' = 1$. Зауважимо, що $m_1(r, p) = N(r, Z)$.

У праці [2] (див. доведення теореми 1) для функції $p(z)$, $r = |z| < 1$, доведено такий результат, який залишається в силі для $r = |z| < +\infty$ і який сформулюємо у вигляді теореми.

Теорема 1. Нехай Z довільна послідовність комплексних чисел. Тоді для довільного $1 \leq q < +\infty$

$$m_q(r, p) \leq \int_0^r \left(\frac{r+t}{r-t} \right)^{1/q'} \frac{n(t, Z)}{t} dt, \quad 0 < r < +\infty. \quad (2)$$

Нехай

$$\rho \stackrel{\text{def}}{=} \rho[Z] \stackrel{\text{def}}{=} \lim_{r \rightarrow +\infty} \frac{\log n(r, Z)}{\log r}.$$

Через $B(x, y)$, $x, y > 0$, позначимо бета-функцію Ейлера.

Наслідок 1. Нехай Z послідовність комплексних чисел така, що $0 < \rho < +\infty$. Тоді для довільного $1 \leq q < +\infty$

$$\lim_{r \rightarrow +\infty} \frac{m_q(r, p)}{n(r, Z)} \leq 2^{1/q'} B(\rho, 1/q).$$

Використовуючи міркування, подібні до запропонованих у [2], також доведемо такий результат.

Теорема 2. Нехай Z послідовність комплексних чисел, що зосереджена на скінченній системі k променів. Тоді для довільного $1 < q < +\infty$

$$m_q(r, p) \geq \frac{r^{1/q'}}{2k} \int_0^r \frac{n(t, Z)}{(r-t)^{1/q'}} \frac{dt}{t}. \quad (3)$$

Наслідок 2. Нехай Z послідовність комплексних чисел, що зосереджена на скінченній системі k променів така, що $0 < \rho < +\infty$. Тоді для довільного $1 < q < +\infty$

$$\overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \frac{m_q(r, p)}{n(r, Z)} \geq \frac{1}{2k} B(\rho, 1/q). \quad (4)$$

Якщо ж, окрім того, $n(r, Z) \sim r^\rho$, $r \rightarrow +\infty$, то

$$\lim_{r \rightarrow +\infty} \frac{m_q(r, p)}{n(r, Z)} \geq \frac{1}{2k} B(\rho, 1/q). \quad (5)$$

Нагадаємо (див. [3]), що послідовність $\{r_n\}$, $r_n \rightarrow +\infty$, називається послідовністю піків Пойя порядку $0 < \rho < +\infty$ для $n(r, Z)$, якщо

$$n(r, Z) \leq \left(\frac{r}{r_n}\right)^{\rho-\varepsilon_n} n(r_n, Z), \quad 1 \leq r \leq r_n, \quad (6)$$

для деякої послідовності $\{\varepsilon_n\}$, $\varepsilon_n \rightarrow 0+$, $n \rightarrow +\infty$.

Доведення наслідку 1. З огляду на співвідношення (2) та (6), для послідовності піків Пойя $\{r_n\}$ порядку $0 < \rho < +\infty$ для $n(r, Z)$ одержуємо

$$m_q(r_n, p) \leq n(r_n, Z) \int_0^{r_n} \left(\frac{r_n+t}{r_n-t}\right)^{1/q'} \left(\frac{t}{r_n}\right)^{\rho-\varepsilon_n} \frac{dt}{t} = n(r_n, Z) \int_0^1 \left(\frac{1+y}{1-y}\right)^{1/q'} \times \\ \times y^{\rho-1-\varepsilon_n} dy \leq 2^{1/q'} n(r_n, Z) B(\rho - \varepsilon_n, 1/q), \quad 1/q + 1/q' = 1, \quad 1 \leq q < +\infty,$$

що імплікує

$$\lim_{r \rightarrow +\infty} \frac{m_q(r, p)}{n(r, Z)} \leq \overline{\lim}_{n \rightarrow +\infty} \frac{m_q(r_n, p)}{n(r_n, Z)} \leq 2^{1/q'} B(\rho, 1/q).$$

Доведення теореми 2. Нехай послідовність Z зосереджена на скінченній системі k променів: $\{te^{i\varphi_j}\}_{j=1}^k$, $0 \leq \varphi_1 < \dots < \varphi_k < 2\pi$, $0 < t \leq r < +\infty$; $n_j(r)$ – кількість точок послідовності Z (з урахуванням їхньої кратності) на промені $\{te^{i\varphi_j}\}$, $0 < t \leq r < +\infty$. Очевидно, що $\sum_{j=1}^k n_j(r) = n(r, Z)$. У цьому випадку функція $p(z)$ (див. співвідношення (1)) набуде вигляду

$$p(re^{i\theta}) = \sum_{j=1}^k \int_0^r \frac{n_j(t)}{t} \mathcal{P}(r, te^{i(\theta-\varphi_j)}) dt.$$

Для довільного $1 < q < +\infty$ прийемо

$$g(re^{i\theta}) = \frac{1}{2kr} \sum_{j=1}^k \int_0^r \left| \frac{r + \rho e^{i(\theta-\varphi_j)}}{r - \rho e^{i(\theta-\varphi_j)}} \right|^{1/q'} d\rho.$$

Враховуючи інтегральну нерівність Мінковського [4, с. 24] та нерівності

$$\begin{aligned} \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \left| \frac{r + \rho e^{ix}}{r - \rho e^{ix}} \right| dx &\leq 1 + \frac{2}{\pi} \log \frac{r+\rho}{r-\rho}, \\ \int_0^r \log \frac{r+\rho}{r-\rho} d\rho &= 2 \sum_{m=0}^{+\infty} \frac{1}{2m+1} \int_0^r \left(\frac{\rho}{r}\right)^{2m+1} d\rho = r \sum_{m=0}^{+\infty} \frac{1}{(2m+1)(m+1)} \leq \\ &\leq r \left(1 + \frac{1}{2} \sum_{m=1}^{+\infty} \frac{1}{m(m+1)} \right) \leq \frac{3}{2}r, \end{aligned}$$

знаходимо

$$\begin{aligned} m_{q'}(r, g) &\leq \frac{1}{2kr} \sum_{j=1}^k \int_0^r d\rho \left\{ \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \left| \frac{r + \rho e^{i(\theta-\varphi_j)}}{r - \rho e^{i(\theta-\varphi_j)}} \right| d\theta \right\}^{1/q'} \leq \\ &\leq \frac{1}{2r} \int_0^r \left(1 + \frac{2}{\pi} \log \frac{r+\rho}{r-\rho} \right)^{1/q'} d\rho \leq \frac{1}{2r} \left(r + \frac{3}{\pi}r \right) < 1. \end{aligned}$$

Тоді, застосовуючи нерівність Гельдера, для всіх $1 < q < +\infty$, $0 < r < +\infty$, одержуємо

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} p(re^{i\theta}) g(re^{i\theta}) d\theta \leq m_q(r, p) m_{q'}(r, g) \leq m_q(r, p). \quad (7)$$

Але функція $|F(z)|^\alpha$, $0 < \alpha < 1$, $F(z) = (1+z)(1-z)^{-1}$ субгармонійна в крузі $\{|z| < 1\}$. Тому [4, с. 72]

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \left| F\left(\frac{\rho}{r} e^{ix}\right) \right|^\alpha \mathcal{P}\left(\frac{\rho}{r}, \frac{\rho t}{r^2} e^{ix}\right) dx \geq \left| F\left(\frac{\rho t}{r^2}\right) \right|^\alpha = \left(\frac{r^2 + \rho t}{r^2 - \rho t} \right)^\alpha, \quad 0 < t, \rho < r.$$

З урахуванням цього факту, нерівність (7) набуде вигляду

$$\begin{aligned} m_q(r, p) &\geq \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} p(re^{i\theta}) g(re^{i\theta}) d\theta = \frac{1}{2kr} \sum_{j=1}^k \sum_{l=1}^k \int_0^r \frac{n_j(t)}{t} dt \int_0^r d\rho \frac{1}{2\pi} \times \\ &\times \int_0^{2\pi} \left| \frac{r + \rho e^{i(\theta-\varphi_l)}}{r - \rho e^{i(\theta-\varphi_l)}} \right|^{1/q'} \mathcal{P}\left(r, t e^{i(\theta-\varphi_j)}\right) d\theta \geq \frac{1}{2k} \int_0^r \frac{n(t, \mathcal{Z})}{t} \frac{dt}{r} \int_0^r \left(\frac{r^2 + \rho t}{r^2 - \rho t} \right)^{1/q'} d\rho. \end{aligned} \quad (8)$$

Зауважимо, що

$$\begin{aligned} \frac{1}{r} \int_0^r \left(\frac{r^2 + \rho t}{r^2 - \rho t} \right)^{1/q'} d\rho &= \int_0^1 \left(\frac{r+xt}{r-xt} \right)^{1/q'} dx \geq r^{1/q'} \int_0^1 \frac{dx}{(r-xt)^{1/q'}} = \\ &= r^{1/q'} \frac{r^{1/q}}{t} q \frac{(1-t/r)^{1/q'} - 1 + t/r}{(1-t/r)^{1/q'}} \geq \frac{r^{1/q'}}{(r-t)^{1/q'}}. \end{aligned}$$

Звідси та з (8) отримуємо (3).

Для доведення наслідку 2 використаємо таке поняття (див. [5]): послідовність $\{r_n\}$, $r_n \rightarrow +\infty$ називається послідовністю піків Пойя порядку $0 < \rho < +\infty$ другого роду для $n(r, Z)$, якщо нерівність

$$n(r, Z) \geq \left(\frac{r}{r_n}\right)^\rho (1 - \varepsilon_n) n(r_n, Z), \quad a_n^{-1} r_n \leq r \leq a_n r_n, \quad (9)$$

виконується для деяких $a_n \rightarrow +\infty$, $\varepsilon_n \rightarrow 0+$, $n \rightarrow +\infty$.

Доведення наслідку 2. З огляду на співвідношення (3) та (9), на послідовності піків Пойя $\{r_n\}$ другого роду для $n(r, Z)$ маємо

$$\frac{m_q(r_n, p)}{n(r_n, Z)} \geq \frac{1}{2kn(r_n, Z)} \int_{a_n^{-1} r_n}^{r_n} \frac{n(t, Z)}{(1 - t/r_n)^{1/q'}} \frac{dt}{t} \geq \frac{(1 - \varepsilon_n)}{2k} \int_{a_n^{-1}}^1 y^{\rho-1} (1 - y)^{-1/q'} dy,$$

звідки негайно випливає (4).

Далі, якщо $n(r, Z) \sim r^\rho$, $r \rightarrow +\infty$, то з (3) одержимо

$$\begin{aligned} \frac{m_q(r, p)}{n(r, Z)} &\geq \frac{1}{2kn(r, Z)} \int_0^r \frac{n(t, Z)}{(1 - t/r)^{1/q'}} \frac{dt}{t} \sim \frac{1}{2k} \int_0^r \left(\frac{t}{r}\right)^\rho \frac{dt}{t(1 - t/r)^{1/q'}} = \\ &= \frac{1}{2k} \int_0^1 x^{\rho-1} (1 - x)^{-1/q'} dx = \frac{1}{2k} B(\rho, 1/q), \quad r \rightarrow +\infty, \end{aligned}$$

що імплікує (5).

-
1. Васильків Я.В., Кондратюк А.А. Про обмеженість середніх квадратичних логарифмів добутків Бляшке // Укр. мат. журн. – 1999. – Т. 51. – N 2. – С. 255–259.
 2. Васильків Я.В., Кондратюк А.А. Інтегральні середні логарифмів добутків Бляшке // Вісн. Львів. ун-ту. – 1999. – Вип. 53. – С. 52–61.
 3. Shea D.F., Wainger S. Growth problems for a class of entire functions via singular integral estimates // III. J. Math. – 1981. – Vol. 25. – N 1. – P. 42–50.
 4. Гарнетт Дж. Ограниченные аналитические функции. – М., 1984.
 5. Drasin D., Shea D.F. Polya peaks and the oscillation of positive functions // Proc. Amer. Math. Soc. – 1972. – Vol. 24. – N 2. – P. 404–411.

Ya. Vasylykiv

GROWTH OF INTEGRAL MEANS OF DISTRIBUTION FUNCTIONS FOR SEQUENCES

A notion of distribution function for a sequence of complex number is introduced. Unimprovable estimates for growth of ratio of integral means of arbitrary order for such functions with respect to the counting function of points of a sequence are established.

Стаття надійшла до редколегії 15.07.99